

STELLINGEN

1. Ongelukkig is om in de doctrine het relativiteitsvereiste en het toerekeningsvereiste te onderscheiden. In plaats daarvan dienen onderscheiden te worden de diverse problemen van begrenzing van aansprakelijkheid die met behulp van deze vereisten worden opgelost.
2. Bij de beoordeling of een toereikend normatief verband bestaat tussen de aansprakelijkheidscheppende gebeurtenis en de daardoor veroorzaakte schade, dient niet in aanmerking te worden genomen de waarschijnlijkheid of de voorzienbaarheid van die veroorzaakte schade, maar of met de geschonden norm (of met het recht waarop inbreuk is gemaakt of met de toepasselijke kwalitatieve aansprakelijkheid) beoogd is te beschermen tegen de schade zoals geleden.
3. Het kan onredelijk zijn om aansprakelijkheid te begrenzen aan de hand van de met de geschonden norm beoogde bescherming. Terecht wordt in de rechtspraak, ook die van de Hoge Raad, het relativiteitsvereiste dan niet strikt toegepast. De 'correctie-Langemeijer' dient echter niet als een correctie op het relativiteitsvereiste te worden beschouwd.
4. De Hoge Raad heeft herhaaldelijk, en ook recent, de leer van Demogue-Besier toegepast en haar toepassing gesanctioneerd.
5. De vraag of een wanpresterende schuldenaar aansprakelijk is tegenover een derde die geen partij is bij de overeenkomst, wordt doorgaans beantwoord door te onderzoeken of de maatschappelijke betamelijkheid meebrengt dat de schuldenaar het belang van deze derde had dienen te ontzien. Deze vraag laat zich echter veelal beter beantwoorden door te bepalen of het onredelijk zou zijn de schuldenaar vanwege het enkele feit de schade door een derde in plaats van de schuldeiser is geleden, weg te laten komen zonder de schade te vergoeden en het eveneens onredelijk zou zijn om de derde een andere positie tegenover de schuldenaar te geven dan de schuldeiser zou hebben gehad indien de schade van de derde door de schuldeiser zou zijn geleden.
6. Art. 843a Rv dient ruimte te bieden voor zogenoemde *fishing expeditions*.
7. Het oordeel van de Hoge Raad in HR 8 juli 2016, NJ 2017/262 m.nt. S.D. Lindenbergh en J.S. Kortmann (*Tennet/ABB*) dat 'met inachtneming' van de maatstaf van art. 6:98 BW beoordeeld dient te worden of het toerekenen van voordelen redelijk is (art. 6:100 BW), creëert meer verwarring dan duidelijkheid.
8. Het afbreken van onderhandelingen dient niet te kunnen leiden tot een verplichting tot vergoeding van het positief contractsbelang van de wederpartij, tenzij het afbreken is gebeurd met het oogmerk om de wederpartij van de verwezenlijking van dat positief contractsbelang af te houden.
9. Het wezenlijke verschil tussen de figuren van proportionele aansprakelijkheid en kansschade is erin gelegen dat bij proportionele aansprakelijkheid een, wat in de stochastiek wordt genoemd, *voorwaardelijke* kans wordt gehanteerd en bij kansschade een reguliere kans.
10. Het is onnodig om in de civiele cassatieprocedure steeds te beoordelen of de situatie zoals bedoeld in art. 80a lid 1 RO zich voordoet.
11. Een algemeen principe van referendumrecht is dat een voldoende substantieel gedeelte van het electoraat bij de rechter de nietigheid van het referendum kan inroepen op de grond dat de uitslag tot stand is gekomen onder invloed van dwaling en een gerede kans bestaat dat bij een juiste voorstelling van zaken de uitslag relevant anders zou zijn geweest.

Stellingen behorende bij het proefschrift van D.A. van der Kooij, *Relativiteit, causaliteit en toerekening van schade*, Deventer: Wolters Kluwer 2019